

PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINĖS IR EUROPOS
SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO DERINIMO

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie iš dalies priimtas, nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, 2023-09-26 Nr. NV-2350, ir Vyriausybės kanceliarija, 2023-09-26 Nr. NV-2343	<p>Atsižvelgiant į tai, kad pagal DTĮ projekto nuostatas į diplomato pareiginę algą inkorporuojamas priedas už rangą, ir todėl nuo 2024 m. sausio 1 d. atitinkamai nuo didesnės pareiginės algos sumos bus skaičiuojamas priedas už stažą, turi būti pildomas DTĮ projekto 37 straipsnis, formuluojant taisyklę kada ir kaip bus perskaičiuojamas diplomato darbo užmokestis tiems diplomatom, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo laikinai perkelti į karjeros valstybės tarnautojo kitoje valstybės institucijoje ar įstaigoje (pvz., pasibaigus laikino perkėlimo laikotarpiui ar pan.).</p> <p>Siūlome DTĮ projekto įgyvendinimo nuostatas papildyti reglamentavimu dėl diplomatų, kurie įstatymo įsigaliojimo metu bus laikinai perkelti į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, pareiginės algos perskaičiavimo (ar kitokio nustatymo), kadangi DTĮ projektu keičiama diplomatų darbo užmokesčio sandara (diplomatų pareiginės algos koeficientai perskaičiuojami diplomato iki įstatymo įsigaliojimo gautą pareiginę algą kartu su priedu už diplomatinį rangą padalijant iš Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatyto pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio), o DTĮ projekto 14 straipsniu keičiama 43 straipsnio 4 dalis nustato bendrą taisyklę dėl perkėlimo esant tarnybinei būtinybei (diplomatinio rango, turėto iki perkėlimo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Teisinis reguliavimas yra pakankamas, darbo užmokestis bus perskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 ir teikiamo Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo projekto (kai jis bus priimtas) nuostatomis.</p> <p>Diplomatinės tarnybos 43 str. 4 d. nustatyta, kad laikino perkėlimo laikotarpiu valstybės institucija, į kurią diplomatas perkeltas, diplomatui moka darbo užmokestį ne mažesnę, negu jam iki perkėlimo buvo nustatytas, ir ne didesnę, negu pagal tai pareigybei, į kurią jis laikinai perkeltas, nustatytą didžiausią pareiginės algos koeficientą.</p> <p>Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatyme Nr. XIV-1985 reglamentuojama, kaip perskaičiuojamas darbo užmokestis einantiems karjeros valstybės tarnautojų pareigas, taip pat nustatoma garantija, kad iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta tol, kol jie eina tas pačias pareigas.</p> <p>Diplomatinės tarnybos 43 str. 4 d. nustatyta, kad pasibaigus laikino perkėlimo laikotarpiui diplomatas grąžinamas į Užsienio reikalų ministeriją ir diplomatui nustatomas ne mažesnis, negu iki jo laikino perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas jam nustatytas, pareiginės algos koeficientas, bet ne didesnis, negu pareigybei, į kurią jis skiriamas, nustatytas maksimalus, ir</p>

	<p>palikimas; mokamas ne mažesnis negu iki perkėlimo buvo nustatytas darbo užmokestis), svarstyti, ar praktikoje bus aiškus diplomatų, laikinai perkeltų į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, darbo užmokesčio nustatymas 2024-01-01.</p>	<p>ne mažesnis, negu tai pareigybei nustatytas minimalus, pareiginės algos koeficientas.</p> <p>Įstatymo projektu keičiamas Diplomatinių tarnybos įstatyme reglamentuojamas diplomatų darbo užmokesčio perskaičiavimas, taip pat nustatoma, kad diplomatinis rangas yra vienas iš pareiginės algos koeficiento nustatymo kriterijų, t. y. darbo apmokėjimo sistemoje bus nustatyta, kiek didėja pareiginės algos koeficientas priklausomai nuo diplomatinio rango. Taip pat nustatoma garantija, kad įsigaliojus įstatymui diplomatams iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga kartu su priedu už diplomatinį rangą negali būti sumažinta tol, kol jie eina tas pačias pareigas.</p>
<p>Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, 2023-09-26 Nr. 2350</p>	<p>Dėl Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto:</p> <p>Darbo kodekso 141 straipsnio 2 dalis nustato, kad „Minimalusis darbo užmokestis (minimalusis valandinis atlygis ar minimalioji mėnesinė alga) – mažiausias leidžiamas atlygis už nekvalifikuotą darbą darbuotojui atitinkamai už vieną valandą ar visą kalendorinio mėnesio darbo laiko normą. Nekvalifikuotu darbu laikomas darbas, kuriam atlikti nekeliami jokie specialūs kvalifikacinių įgūdžių ar profesinių gebėjimų reikalavimai“. Vyriausybės 2023 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 516 nuo 2024 m. sausio 1 d. nustatytas minimaliosios algos dydis (toliau – MMA) - 924 eur.</p> <p>Projektu keičiamo įstatymo 24 str. 2 d. siūloma nustatyti, kad deleguotiems kitiems asmenims mokama pareiginė alga apskaičiuojama taikant pareiginės algos koeficientą, kurio vienetas yra lygus Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytam pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui (toliau – pareiginės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Patikslintoje Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo (toliau – Delegavimo įstatymas) 24 str. 2 dalyje siūloma nustatyti, kad deleguotiems kitiems asmenims, kuriems priimančioji institucija moka dienpinigius ar kitas finansines išmokas, ir į rinkimų stebėjimo misijas deleguotiems asmenims pareiginės algos dydis yra lygus Vyriausybės patvirtintai minimaliajai mėnesinei algai, o į priimančiąją instituciją, išskyrus rinkimų stebėjimo misijas, deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija nemoka jokių finansinių išmokų, nustatomas 1,15 pareiginės algos koeficientas, kurio vienetas yra lygus Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytam pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui.</p> <p>Pažymėtina, kad be pareiginės algos, deleguotiems asmenims ir šeimos nariams mokamos šios išmokos ir kompensacijos (jeigu jų nemoka priimančioji institucija): su darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacija, kompensacijos vaikams išlaikyti, išmoka apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, su gyvenamųjų patalpų nuomos sutarties sudarymu susijusios išlaidos, sveikatos</p>

	<p>algos bazinis dydis): 1) į priimančiąją instituciją deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija moka dienpinigius ar kitas finansines išmokas, ir į rinkimų stebėjimo misijas deleguotiems asmenims – 0,52; 2) į priimančiąją instituciją, išskyrus rinkimų stebėjimo misijas, deleguotiems asmenims, kuriems priimančioji institucija nemoka jokių finansinių išmokų, – 1,15.</p> <p>Tai neatitinka aukščiau cituotos Darbo kodekso nuostatos, nes MMA yra mažiausias leidžiamas atlygis už nekvalifikuotą darbą. Be to, ateityje Vyriausybei pakėlus MMA, tektų iš karto skubos tvarka keisti DTĮ, nes jame nurodomas koeficientas jau būtų mažesnis nei MMA.</p>	<p>draudimo išlaidos, persikėlimo išlaidos, o jeigu delegavimo trukmė ilgesnė nei 6 mėn. – kartą per metus apmokamos ar kompensuojamos kelionės į Lietuvos Respubliką ir atgal į užsienio valstybę išlaidos, kitos būtinos delegavimo išlaidos, tiesiogiai susijusios su deleguoto asmens veikla priimančiojoje institucijoje.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad kaip išaiškino Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo reikalų ministerijos (2023-01-10 raštas Nr. SD-128-730), delegavimo santykiai, nors yra prilyginami darbo santykiams, nėra darbo santykiai, taip kaip jie apibrėžiami, suprantami ir reguliuojami Darbo kodekse, jie yra reguliuojami specialaus Delegavimo įstatymo.</p>
<p>Užsienio reikalų ministerijos Darbo taryba, 2023-08-08, Nr. 11</p>	<p>1. Darbo taryba siūlo ne tik buhalteriskai perskaičiuoti, bet tuo pačiu peržiūrėti ir padidinti nuo Diplomatinių tarnybos įstatymo priėmimo 1998 metais nekeistus priedo už diplomatinį rangą koeficientus. Šis padidinimas ne tik paskatintų diplomatus siekti aukštesnio diplomatinio rango bei paskatintų juos vyksti į rotacijas darbui užsienyje, bet ir didintų diplomatinės tarnybos konkurencingumą lyginant su visa valstybės tarnyba.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos ir Vidaus reikalų ministerijos pastabas, Projekto nuostatos patikslintos pagal valstybės tarnybos reformos I etapo principą, pagal kurį pareigūnų, statutinių valstybės tarnautojų rangai yra darbo apmokėjimo sistemos dalis. Projekte nustatyta, kad diplomatinis rangas yra vienas iš pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatymo priede nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijų, į kurį atsižvelgiant darbo apmokėjimo sistemoje bus nustatyti maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms. Projekte nustatyta, kad darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jei kolektyvinės sutarties nėra, darbo apmokėjimo sistemą nustato užsienio reikalų ministras. Prieš užsienio reikalų ministrui nustatant ar keičiant darbo apmokėjimo sistemą, turi būti Darbo kodekso nustatyta tvarka atliktos informavimo ir konsultavimo procedūros.</p>
	<p>2. Įstatymo projekto 33 straipsniu, kuriuo keičiamas Diplomatinių tarnybos įstatymo 91 straipsnis, siūloma atsisakyti nuostatų, kuriomis buvo nustatyta galimybė diplomatams, baigusiems tarnybą, sudaryti terminuotas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Mentorystės sutarčių atsisakoma atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriame atsisakyta mentorystės sutarčių valstybės tarnyboje, ir į tai, kad</p>

	<p>darbo sutartis dėl mentorystės. Siūlome tokią galimybę palikti ir šio Diplomatinės tarnybos įstatymo 91 straipsnio 3 dalies nuostatas patikslinti nustatant, kad terminuotos darbo sutartys dėl mentorystės sudaromos užsienio reikalų ministro nustatyta tvarka.</p>	<p>Diplomatinės tarnybos įstatyme nustatyta galimybė diplomatom, sulaukusiems 65 metų, pratęsti diplomatinės tarnybos laiką, taip sudarant galimybes diplomatinėje tarnyboje pritaikyti diplomatų, sulaukusių 65 metų, patirtį, žinias ir kompetenciją.</p>
	<p>3. Įstatymo projekto 41 straipsnio 4 dalimi nustatyta, kad „<i>Isigaliojus šiam įstatymui, diplomatom iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta tol, kol jie eina tas pačias pareigas</i>“. Kadangi diplomato perkėlimas rotacijai taip pat yra perkėlimas į kitas pareigas, būtina užtikrinti, kad dėl tokio perkėlimo diplomato pareiginė alga nebūtų sumažinta.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto pereinamosiose nuostatose nustatyta garantija, kad diplomatom, kol jie eina tas pačias pareigas, negali būti sumažinta iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga, išskyrus šio įstatymo nurodytus atvejus, yra objektyvi ir teisinga. Rotacijos atveju pareiginės algos koeficientas bus nustatomas vadovaujantis Diplomatinės tarnybos įstatymo 37 str. 3 d., pagal kurią rotacijos atveju diplomata perkeltiant į diplomato pareigas LR diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje pareiginės algos koeficientas nėra savaime mažinamas, bet jis turi atitikti tai pareigybei, į kurią diplomatas perkeliamas, pareiginės algos koeficientų intervalą.</p>
	<p>4. Įstatymo projekto 41 straipsnio 6 dalimi nustatyta, kad „<i>Isigaliojus šiam įstatymui, darbuotojams iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos</i>“. Atkreipiame dėmesį, kad dalis darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis, diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose dirba nuo kelių iki keliolikos metų, ir terminuotos darbo sutartys su jais būna sudaromos iš naujo kas kelerius metus. Per darbo laiką diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose šie darbuotojai būna sukaupę didelę darbo patirtį, kontaktus, išlaiko institucinę atmintį ir yra ypatingai vertingi keičiantis iš sostinės rotuojamiems diplomatom. Būtina užtikrinti, kad gerai ir labai gerai vertinamiems darbuotojams, su kuriais sudaromos naujos terminuotos darbo sutartys, pareiginė alga nebūtų sumažinta dėl formalaus pareiginės algos koeficientų pakeitimo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto pereinamosiose nuostatose nustatyta garantija, kad Diplomatinės tarnybos įstatymo 17 str. 4 d. nurodytiems darbuotojams, dirbantiems atstovybėse pagal darbo sutartis, sudarytas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos, yra objektyvi ir teisinga. Sudarant naujas darbo sutartis, pareiginės algos koeficientas bus nustatomas vadovaujantis kolektyvinėje sutartyje arba užsienio reikalų ministro nustatyta darbo užmokesčio sistema.</p>